

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

obisk predsednika ZSS

Predsednik slovenskih sindikatov Marjan Orožen je 20. decembra obiskal Novo mesto in se ob tej priložnosti pogovarjal tudi s predstavniki naše delovne organizacije. Ker je bil obisk napovedan za popoldanski čas, si gostje niso mogli ogledati naše proizvodnje, toda pogovor je kljub temu stekel zelo živo. Po predstavitvi Laboda z vsemi našimi uspehi in težavami hkrati, se je tov. Orožen zanimal za naš sistem delitve dohodka in osebnih dohodkov, kako smo uspeli uresničiti načelo za enako delo enako plačilo znotraj naših temeljnih organizacij in delovne organizacije in, ne nazadnje, kako uspeva pretežno ženskemu kolektivu vendarle obdržati bolniške izostanke, skupaj s porodniškimi dopusti, na občutno nižji ravni kot marsikatera „moška“ delovna organizacija. V pogovoru je bil poudarjen naš odnos do skladov, ki smo si ga z letošnjim letom začeli še bolj krepiti, saj smo razmerje 80 – 20 izboljšali na 75 – 25.

Glavni direktor je govoril tudi o organiziranosti naših tozdov in o vprašanjih, ki jih pri naša dislociranost. Ob tem se je ustavil pri sodelovanju z bankami, ki jih sicer ne potrebujemo za kreditiranje osebnih dohodkov, kar so naši gostje sprejeli s posebno pohvalo, pač pa za poslovno sodelovanje. Ob tem je povedal, da imamo predvsem z banko v Ptuj in v Novem mestu zelo ugodne odnose, manj posluha za sodelovanje pa so pokazali v Krškem in v Ljubljani, vendar se tudi tu stvari že premikajo.

Izpostavljeno je bilo tudi pereče področje investiranja v strojno opremo, kjer smo zaradi

V pogovoru ob obisku predsednika in sekretarja ZSS ter predstavnikov SOB Novo mesto v Labodu je bilo obravnavanih veliko vprašanj o poslovanju, dohodkovnih odnosih in družbenem standardu v naši delovni organizaciji.

znanih ukrepov uspeli le delno realizirati programe. Zato obstaja upravičena bojazen, da bo zamujeno težko nadomestiti, saj naša tehnologija ne more v korak z zahtevami zunanjih partnerjev. Storilnost je na evropski ravni in pri tem ni več dosti rezerv, torej je nujno izboljšati tehnologijo.

Tudi o povezovanju znotraj repoverige je tekla beseda. Ti odnosi bi morali biti na višji stopnji in ne le kupoprodajni, kot so marsikje sedaj. Poudarili smo dolgoletno in uspešno sodelovanje s Tekstino iz Ajdovščine pa še z nekaterimi „surovinarji“.

Sicer pa je usmeritev Laboda za leto 1983 predelati večino domačih surovin in le deset odstotkov uvoženih. Toda ravno ob izvozno-uvoznih poslih se pojavlja še veliko nejasnosti. Na te je opozoril direktor tozda Commerce in poudaril, da bo marsikatera tekstilna tovarna ostala brez dela, če ne bo rešeno vprašanje razpolaganja z de-

vizami in s tem vprašanje participacije za naše proizvajalce surovin. Znotraj repoverige bi se morali povezati in deliti ustvarjena devizna sredstva, si tako tudi zagotoviti kvalitetne surovine in, ne nazadnje, tudi redno delo.

Na področju osebnih dohodkov je glavni direktor poudaril naša prizadevanja za dosledno nagajevanje po delu in nalogo, ki smo si jo zadali v letu 1983 na področju dopolnjevanje dohodkovnih in delitvenih razmerij.

Ker je bil obisk predsednika slovenskih sindikatov ob koncu leta, pogovor ni mogel mimo planov. Tov. Orožen je poudaril, kako prav je, da smo sprejeli plane, čeprav je še veliko nedorečenega za poslovanje v prihodnjem letu. Kajti jasno pa kljub vsemu je, da bo to leto težko in zahtevno, jasna je stabilizacijska naravnost in jasne so naše skupne obveze do tuje. V politiki naslanjanja na lastne sile pa se bomo Labodov-

ci dobro znašli, saj nam le-ta ni nova.

Tudi o družbenem standardu smo se pogovarjali. Gostom smo predstavili naše počitniške kapacitete, skrb za zajtrk in malice, sovlaganja v otroške vrtce in zdravstvene domove. Prav taka politika pa gotovo zagotavlja tudi zdravo počutje in zdrave odnose, kar vse nam pove, da je tudi zdravje ekonomska kategorija in da je prav vlaganje v človeka najboljša naložba.

V tekstilni industriji so znana poklicna obolenja. Ko je pogovor nanesel na to, je predsednik opozoril, da ne bi smeli razmišljati o benificirani delovni dobi, pač pa iskati še nove možnosti za izboljševanje delovnih razmer, razmišljati o skrajšanem delovniku in delovnem tednu in podobno.

Tudi o razmišljanjih pri uvedbi novega delovnega časa so nas gostje pozorno poslušali in se

(Nadaljevanje na 2. str.)

strinjali z direktorjem tozda Ločna, da prehod zahteva natančne in celovite priprave ter dolgoročno politično akcijo, predvsem v okoljih neposredne proizvodnje.

Ob zaključku pogovora je tov. Oražen poudaril, da je sicer pričakovati od Laboda lepe rezultate, da pa je vendarle še prijetnejše presenečenje, da so naša uspešna prizadevanja za graditev bodočnosti zastavljena izključno na lastnih silah, kar je edino prav. „Priznanje ob dnevu samoupravljalcev, za katerega velja, da ga dobe zares najboljši, je bilo za vašega glavnega direktorja in seveda za več celotni kolektiv, zares zaslužno,“ je dejal predsednik Zveze sindikatov Slovenije. Ob dolgoletnem postavljanju tekstilne industrije na stranski tir, je prijetno slišati ugotovitev, ki jo je tov. Oražen povedal že na samem začetku obiska: „Še dobro, da imamo tekstilno industrijo.“

razglas socialistične zveze delovnega ljudstva jugoslavije

Na prvi delovni dan po novoletnih praznikih je SZDL objavila razglas vsem delavcem in delovnim ljudem v mestih in vaseh, mladini Jugoslavije in vsem državljanom SFRJ, v katerem poziva v letu 1983 k uresničevanju sprejetih resolucij, k uspešnemu uresničevanju programa dolgoročne ekonomske stabilizacije, k borbi za lepši jutri:

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije poziva delavce, kmete, mladino, vse delovne ljudi in občane, da vztrajajo v bitki za stabilizacijo. Tako bo naša samoupravna socialistična skupnost postala še močnejša, perspektive njene razvoja na Titovi poti pa še večje.

Sreče človeka ne more dati niti država niti sistem niti politična stranka. Srečo si lahko človek ustvari samo sam. Toda ne samo kot posameznik, ampak samo v enakopravnih odnosih z drugimi ljudmi. V teh odnosih mora samoupravno in svobodno obvladovati svoje posamezne in splošne družbene odnose ter v ustreznih demokratičnih organizacijskih oblikah tudi državo, sistem in politično stranko kot instrumente svojega lastnega samoupravljanja. Avantgardne sile socializma in socialistična družba imajo potemtakem lahko samo en cilj – da glede na možnosti danega zgodovinskega trenutka ustvarijo razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebnem izražanju in ustvarjanju, da bo lahko na podlagi družbene lastnine proizvodjalnih sredstev svobodno delal in ustvarjal za svojo srečo. To je samoupravljanje.

E. KARDELJ

Nastopimo odločno proti napakam in nikomur ne dovolimo, da bi omalovaževal velike uspehe v našem razvoju. Prav na teh uspehih bomo gradili nove in pri tem ostali na poti socialističnega samoupravljanja ter krepili vseljudsko fronto delovnih ljudi in vseh naprednih in domoljubnih sil.

Krepimo socialistično samoupravljanje, oblast delavskega razreda in delovnih ljudi, enakopravnost v slogi, bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti, neodvisnost in obrambno sposobnost naše države ter njeno neuvrščeno politiko.

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI!

To je čas velikih obveznosti! Od vseh nas se zahteva ustvarjalni odnos do dela in nalog, doslednost, skupno odgovornost in solidarnost! Za srečnejši in boljši jutri napnimo vse moči danes. Vsi smo na velikem izpitu dela, socialistične morale, discipline in odgovornosti!

Bitka za stabilizacijo je glavna bitka sedanjega časa. Bojujemo jo na vsakem mestu – v vsakem domu in družini, v vsaki občini in krajevni skupnosti, v vsaki tovarni in na vsaki njivi, v vsaki šoli, povsod, kjer živimo in delamo.

Pod vodstvom Zveze komunistov, združeni v Socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije, v samoupravni in delovni ofenzivi najširših razsežnosti bomo premagali vse težave. Iz njih bomo prišli še bolj enotni, močnejši in odločnejši, da še naprej gradimo in razvijamo našo socialistično, federativno, samoupravno, neodvisno in neuvrščeno domovino – TITOVO JUGOSLAVIJO.

tozd ločna – kako v letu 1983?

Kljub temu, da smo že krepko zakoračili v leto 1983, je vseeno še čas, da se ozremo v preteklo leto in da na podlagi izkušenj poskušamo ugotoviti, kaj nas čaka v tem letu, čeprav so napovedi v našem načinu življenja in dela zelo tvegana stvar.

Kaže, da se je naša družba v letu 1982 le začela soočati s surovo realnostjo, pred katero smo toliko časa zapirali oči; to pa je osnovni pogoj, da se končno naravnamo v pravo smer in da po daljšem obdobju z organiziranim in racionalnim delom zagotovimo pravo izgoščeno boljše bodočnost. Pomanjkanje nekaterih strateških surovin, osnovnih življenjskih potrebščin, boni in naraščajoča brezposelnost ob sočasnem padanju standarda so tisti pokazatelji, za katere menim, da bi morali strezniti slehernega človeka v naši družbi. Upam pa si trditi, da take streznitve ni potrebovala delavka Laboda, saj dobro in organizirano dela že vsa leta.

Najboljši dokaz za to so doseženi planirani rezultati dela v

letu 1982, kljub že naštetim zunanjim pa tudi notranjim težavam, s katerimi smo se srečevali pri organizaciji dela v tozdu Ločna. In zato delavci tega tozda pogumno gledamo v bodočnost.

V ta kozarec optimizma pa je kljub vsemu kanila kapljica pelina, ki nam že v prvih dneh novega leta greni življenje in v temeljih ogroža doseganje naših planov.

Z začetkom leta smo namreč na pritisk družbenopolitične skupnosti začeli s spremenjenim delovnim časom, to je od 8. do 16. ure, in to kljub vsem našim pomislekom, ki se sedaj izkazujejo kot povsem utemeljeni. Spremenjeni vozni redi so sicer obljubljali urejene prevoze, situacija v prvih dneh pa nam kaže, da skoraj tretjina delavk nima ustreznih prevozov, kar se vidi iz dnevnega zajemanja predčasnih odhodov z dela. Da ob tem naraščata nervoza in nezadovoljstvo, kar bistveno vpliva na slabše rezultate, ni potrebno posebej poudariti, vendar pa tako stanje vsekakor ne sme dolgo trajati.

Osebo menim, da je v tem času ekonomsko in družbeno nesprejemljivo izvajanje ukrepov, ki so nepremišljeni in ki zato povzročajo padec storilnosti, ogrožajo izvozne načrte in že tako slab standard delavk.

Že v prvih dneh dela po novem delovnem času smo na podlagi analiz ugotovili, da storilnost rapidno pada, raste pa nezadovoljstvo, ob tem pa tudi ugotavljamo, da prevozi niso edini vzrok temu. Težji problemi so namreč nastali zaradi neurejenih družinskih razmer, varstva, prehrane in podobnega.

Na osnovi tega smo se 12. januarja sestali s predstavniki občinskega sindikalnega sveta, IS občine ter predstavnikom Gorjancev, jih informirali o nastali situaciji ter se dogovorili, da bodo organi tozda nemudoma ukrepali.

Tako smo že naslednji dan na zborih delavcev ugotovili, da je edini možni prehod na prejšnji delovni čas, ki nam omogoča racionalno in dobro delo, s tem pa tudi zagotavlja poslovni uspeh, ki bo v teh težkih časih še kako pomemben.

Ob tej priložnosti bi se želel še enkrat zahvaliti za sodelovanje in dobro delo vseh sodelavcev, vsem pa želim veliko dobrega v letu 1983.

JOŽE TEKSTOR,
tozd Ločna

najpomembnejša naloga – izvoz

Plan izvoza je Labod v preteklem letu izpolnil 100,25-odstotno. Ta podatek pomeni uspeh, za katerim je veliko dela tudi v podaljšanem delovnem času, je veliko prizadevanj vseh temeljnih organizacij, lahko rečemo: vseh Labodovih delavcev. Zadnje odpreme, ki so v celotnem izvozu, so bile še 28. decembra, zato je točen podatek o realiziranem izvozu tako rekoč do zadnjega ostal odprt, čeprav je seveda bilo jasno, da smo sledili zastavljenemu cilju.

100,25 odstotkov realizirane izvoza pomeni torej veliko dela, veliko prizadevanj, zato moramo na tem mestu izreči priznanje vsem tozdom. S skupnimi prizadevanji smo izpolnili tudi našo, Labodovo obvezo do družbe, kar je v današnjih razmerah še posebnega pomena.

Plan izvoza za letošnje je še v fazi usklajevanja. Računati je, da bo moral biti izvoz letos še večji, zato smo tudi v planskih aktivih predvideli skoraj 50 odstotkov kapacitet za izvoz. Vsekakor pa nas tudi v letošnjem letu čakajo na področju izvoza dokaj težke naloge. Če bo temu ustrezna tudi stimulacija, oziroma odstotki ustvarjenih deviz, s katerimi bomo lahko razpola-

Pomoč brigadirke pri novem delu, da bo šlo delo bolje od rok ... Posnetek je iz Temenice.

gali (za vzdrževanje in lastni uvoz), je računati, da bo štartna osnova dokaj ugodna.

M. V.

v temenici so kapacitete pokrite do konca marca

Tozda Temenica si je zadal nalogo, da v prvih treh mesecih doseže plan kar 106-odstotno.

Ker so z delom do konca meseca marca odlično preskrbljeni, bo treba za dosego cilja napeti le še vse delovne sile.

Decembra so dokazali, da zmorejo velike napore, saj so realizirali svoj plan kar 188-odstotno. Delali so takorekoč noč in dan in celo 29. decembra, ki je bil v delovnem koledarju označen kot del novoletnih praznikov. V delu so imeli artikle za izvoz, kjer je bil rok odpreme tesno zastavljen. Prav s pomočjo decembrskih prizadevanj je ta temeljna organizacija zaključila leto 1982 s stoodstotnim planom. Na teh izkušnjah gradijo tudi svoje bodoče cilje. Zato so prepričani, da bodo tudi ob koncu letošnjega marca lahko zapisali, da je zastavljen cilj – 106 odstotkov plana – v celoti realiziran.

start v novo leto 1983 v delti

Dokumenti o gospodarski politiki v letu 1983, ki so bili sprejeti v zadnjih dneh starega leta, prepričljivo kažejo naš gospodarski položaj in pot po kateri moramo stopati. Kljub dejstvu da nam podrobnosti vseh nalog in ukrepov še niso znane, saj bodo opredeljene v drugih dokumentih, ki bodo izšli dodatno k resoluciji o politiki družbenogospodarskega razvoja v letu 1983, pa vendarle kaže, da so izhodišča naravnana k izvajanju bolj zdrave gospodarske politike, ki ne bi smela dopuščati raznih neprijetnih presenečenj med letom. Uspeh bo odvisen od tega, kako bomo mobilizirali naše sile za izpolnitev nalog.

Delavci tozda Delta smo si planske usmeritve za 1983 dokaj dobro zastavili, saj upoštevajo zaostrene gospodarske razmere, izvozno usmerjenost in takšen proizvodni program, ki zadovoljuje zahteve tržišča. Zadalci smo si veliko odgovornih nalog, izpolnjevanje pa je odvisno od organiziranega in pravočasnega pristopa ter odgovornega izvajanja.

Vse, kar bi zamudili že v prvih dneh v novem letu, je zelo težko nadoknaditi do konca leta. Zlasti velja ta ugotovitev za doseganje proizvodnih minut.

Tehnično vodstvo proizvodnje je že pričelo pripravljati načrt za reorganizacijo dveh večjih brigad in organiziranje nove brigade za ženske bluze, kar je novost v našem proizvodnem programu. Pri začetnih težavah, ki jih bo ta sprememba prinesla, bo potrebna velika strpnost vseh kadrov. Ko bo delo steklo in bo brigada kontinuirano proizvajala le bluze, uspeh ne more izostati.

Naslednja važna naloga je utrditve znanja in produktivnosti nanovo zaposlenih delavcev v zadnjih dveh letih. Pri tem si obetamo, da bodo poleg brigadirjev odigrali pomembno vlogo inštruktorji.

Bolj korajžno se bomo morali lotiti tudi naloge, ki smo jo zapisali v srednjeročni načrt in se nanaša na postopno izboljše-

(Nadaljevanje na 4. str.)

Še zadnje dni starega leta smo v Labodu izpolnjevali izvozne obveznosti. Ta dva „velikana“ smo napolnili 28. decembra 1982.

vanje kadrovske strukture zaposlenih.

Ne navsezadnje pa bomo morali tudi v tem letu še bolj kot doslej skrbeti za točno doseganje rokov za dobavo izdelkov, kar pomeni izvrševati planirane proizvodne minute in pravočasno izgotavljati in kompletirati delovne naloge. To pa zajema vse: kvaliteto, disciplino, pripravljenost na več dela itd.

Pri tem je pomembna pripravljenost ljudi, da sprejete naloge tudi uresničujejo. Spomnimo se, s koliko razumevanja je večina delavcev obeh izmen ali posameznih skupin sprejela pobudo za nadurno delo v preteklem letu, ko smo bili bitko za doseganje izvoznih rokov ali pa usklajevali ozka grla v proizvodnji. Znali smo ceniti prizadevanja tozda Commerce in drugih služb, ki so pripomogle, da smo lahko nemoteno delali, medtem ko se je marsikje zaradi pomanjkanja surovin ustavilo delo.

Če bodo tudi v tem letu, kakor vselej doslej, dobro delo in poštenu medsebojni samoupravni odnosi najvažnejši cilj tako družbenopolitičnih organizacij kot samoupravnih organov in večine delavcev, potem uspeh ne more izostati.

Takšna pripravljenost kolektiva in dejstvo, da tudi doslej nismo zajemali s preveliko „žlico“, so porok, da bomo zmogli dovolj moči za premagovanje tegob v izjemno težkem gospodarskem letu.

DRAGICA NOVAK
tozd Delta

kako priti do kadrov

Začetek leta je gotovo čas, ko so naša razmišljanja uperjena v kovanje načrtov in planov za poslovno leto, ki je pred nami. Kako bomo v naši temeljni organizaciji uspeli začetne cilje in naloge uresničiti, pa je v veliki meri odvisno od kadrov.

Trenutno je kadrovska vprašanja osrednji problem tozda TIP-TOP.

V letu 1983 načrtujemo 135 delavcev v neposredni proizvod-

Novost v programu TOZD Delta so ženske bluže, s proizvodnjo katerih so začeli sredi januarja.

nji v prvem polletju. Za ilustracijo naj navedem še podatek, da smo imeli v planu za preteklo leto 140 delavcev v neposredni proizvodnji. Pet delavcev si obetamo dobiti iz šole, kar smo zapisali tudi v program srednjeročnega usmerjenega izobraževanja. Za realizacijo te naloge se tesno povezujemo s šolo tekstilno-konfekcijske usmeritve v Ljubljani. Uspeli smo navezati zelo pristen stik s to šolo tudi skozi proizvodno delo. Podeljene so bile tudi tri kadrovske štipendije.

Že več let opažamo, da na našem področju močno upada zanimanje za delo v tekstilno-konfekcijski panogi. Iz tega razloga se nam iz leta v leto pojavlja problem, da ne uspemo med letom zaposliti toliko delavcev, kot jih načrtujemo v letnem planu. Tudi osip je velik in se ne zmanjšuje, tudi sedaj ne, ko vsi ugotavljamo, da je vse manj možnosti za zaposlovanje mladih in da narašča število brezposelnih.

Tako smo v TIP-TOP startali v leto 1983 s 131 delavci v neposredni proizvodnji. Torej s štirimi delavci manj, kot smo jih planirali, že sam plan za prvo polovico letošnjega leta pa pomeni tudi pet delavcev manj, kot smo jih imeli v planu za preteklo leto. Razkorak med našimi načrti in dejanskim stanjem znaša tako že na samem začetku leta devet delavcev. Taka razlika pa zahteva temeljit premislek.

M. KAVČIČ,
tozd TIP-TOP

optimistično naprej

Če temelji naš korak v leto 1983 na izkušnjah preteklega leta, lahko smelo in optimistično gledamo naprej. Povzetek razpoloženja, pripravljenosti na delo, zagnanosti in doslednega izpolnjevanja sklepov, ki so jih pred nas postavili organi upravljanja, hkrati pa uspešno premagovanje težav, ki so bile sicer napovedane že na začetku 1982, vse to nam govori, da smo po težkem letu vendarle bogatejši in močnejši. Na osnovi takih izkušenj se lahko zanesemo nase tudi za tekoče leto.

V proizvodnji pa tudi v službah, ki so vezane na proizvodni proces, nas letos čakajo delovne naloge predvsem v smeri sodobnega pristopa k tehnologiji in organizaciji dela. Glede na proizvodni program naše temeljne organizacije – to je ženska bluza – si upam trditi, da smo si nabrali dovolj izkušenj, da bomo nalogam lahko kos tudi v bodoče.

Smo v obdobju, ki ne dopušča večjih investicij, predvsem ne investicij v zidove, kar velja tudi za Libno. Torej se bomo morali več angažirati in več kot doslej namenjati pozornost boljši usposobljenosti vseh v proizvodnji. Kar se da moramo okrepiti naše znanje, po

najboljših močeh pa slediti tudi obnavljanju strojnih zmogljivosti.

Torej naj velja za letošnje leto moto: zagnanost za delo, usposabljanje in dosledno izpolnjevanje sklepov organov upravljanja.

E. KOMOČAR,
tozd Libna

dosegli več od planiranega

Rezultati tozda Zala v letu 1982 so nam v veliko spodbudo za naprej. Nismo planirali takih rezultatov, kot smo jih dosegli. Naj naštejemo le nekaj najspodbudnejših: norma je bila v kumulativni dosežena s 106,99 %, fakturiran plan pa s 108,26 %, bolniški izostanki so bili kljub (samo) ženski delovni sili, kar za 2 odst. pod planiranimi. Poudariti moram, da smo pri izvozu v decembru za Irak in Zimmerman dali res levji delež.

Stopili smo v novo leto 1983, čakajo nas težki časi, pa kljub temu vemo, da s pridnimi rokami naših vestnih šivilj lahko

ustvarjamo rezultate, na katere smo lahko ponosni.

Plan, ki smo si ga zastavili v letu 1983, ne bo lahko realizirati. Poleg tekočih nalog smo si zastavili še mnogo drugih.

V prvem trimesečju nas čaka ureditev razdelilnice v sedanji kuhinji. Da bomo v razdelilnici ugodili vsem zahtevam, bo nastal kar precejšen strošek.

V drugem trimesečju oziroma med kolektivnim letnim dopustom pa planiramo celotno reorganizacijo v proizvodnji. Ta naloga pa zaradi prostorske stiske ne bo lahka. S planom smo zastavili tudi nekaj nalog, ki pa verjetno ne bodo v celoti izvedljive zaradi znane situacije, v kakršni se nahajamo. Gre za nabavo najnujnejše strojne opreme.

No, plan niso le želje, ampak načrti, ki ga moramo s prizadevanjem slehernega tudi uresničiti. Naj poudarim, da je leto 1983 v Labodu leto kvalitete in da bomo z kvaliteto izdelkov resnično storili kar največ.

Tudi jaz bi za zaključek rada poudarila, da moramo iz sedanjih težav iziti še močnejši in še bolj organizirani.

ALBINA TUŠAR, tozd Zala

naše glasilo – pogled v leto nazaj in v leto naprej

Pred nami je prva številka Laboda v letu 1983. Delavski svet delovne organizacije je ocenil naše glasilo, ki je v preteklem letu izšlo sedemnajstkrat, in se seznanil z okvirnim programom za izhajanje v letošnjem letu. Z željo po še pogostejšem obveščanju je bila na delavskem svetu sprejeta pobuda za štirinajstdnevno izhajanje Laboda. O tej pobudi bodo spregovorile tudi družbenopolitične organizacije po naših temeljnih organizacijah, pričakujemo pa, da se bo predvsem sindikat kar najaktivneje vključil v razprave o glasilu oz. obveščanju v naši delovni organizaciji sploh.

Ob dejstvu, da ima naše glasilo tako informativno kot tudi povezovalno vlogo, bi želeli v

letu, ki je pred nami, pridobiti še več dopisnikov. Le-ti so v preteklem letu sodelovali le z desetimi odstotki, člani uredniškega odbora z enajstimi, strokovne službe s petnajstimi, poslovodni organi s šest in pol odstotka prispevkov. Ta razmerja bi želeli izboljšati v prid prispevkov naših dopisnikov, pri čemer pa ne gre le za občasno javljanje, pač pa vzpostavitev kontinuirane dopisniške mreže.

In katerim temam smo v preteklem letu posvečali v glasilu največ pozornosti: 20,5 odstotka je bilo prispevkov na temo gospodarjenja, 16,5 na temo samoupravne organiziranosti in SSA, družbenopolitične organizacije so pisale o svojem delu z 19,5 odstotka, prispevkov, ki so govorili o naši panogi, je bilo 4 odstotke, o sejnih, obiskih, predstavitev in podobno smo pisali 2,5 odstotno, o izobraževanju 4,5, kulturi 4, športu v naših okoljih kar 7, o področju SLO 5,5, povzetih tekstov je bilo za odstotek in pol, ostalo, kamor sodijo pogovori, jubileji, predstavitev naših delavcev in podobno, pa smo zajeli z devetimi odstotki.

V preteklem letu smo tako izdali 146 strani (dvakrat je glasilo izšlo na 12 straneh, enkrat na desetih, ostale številke pa so izšle na osmih straneh), izvod glasila Labod pa je stal 14,5 dinarjev.

Letos načrtujemo, kot rečeno, izhajanje na štirinajst dni. Seveda v času kolektivnih dopustov glasilo ne bo izhajalo. V letošnjem letu si bomo po svojih močeh prizadevali tudi za dvig kvalitete na področju samoupravnega delegatskega obveščanja. Doseči kvaliteto na tem področju pa je posredovati sveže, celovite in razumljive in-

formacije. To pomeni sodelovanje nas vseh – strokovnih služb, družbenopolitičnih organizacij, uredniškega odbora in seveda dopisnikov.

UREDNIŠTVO

alkoholizem in združeno delo

Alkoholizem bi morali odpravljati v delovnih organizacijah. Delovne organizacije bi morale najprej izoblikovati program zdravljenja alkoholikov, ki bi moral temeljiti na naslednjih načelih:

1. Najprej bi se morali vodstveni kadri delovne organizacije seznaniti s sodobnimi pogledi na alkoholizem. Posebno predstojniki in delavci kadrovskih služb bi morali biti tako usposobljeni, da bi znali čimprej odkrivati alkoholike, torej že v zgodnejših fazah odvisnosti od alkohola.

2. Obratne ambulante oziroma zdravniki, medicinske sestre in socialni delavci delovne organizacije bi se morali v ustrezni instituciji usposobiti za skupinsko in družinsko zdravljenje in prevzgojo alkoholikov ob delu.

3. Pri obratni ambulanti bi morali skupinsko zdraviti vse tiste, ki so dozoreli za zdravljenje ob delu.

4. Alkoholiki bi se skupinsko zdravili v obratnih ambulantah, in tisti, ki bi prihajali iz sodobnih institucij za zdravljenje alkoholikov, bi s svojci ustanavljali klube zdravljenih alkoholikov, ki bi skrbeli za nadaljnjo rehabilitacijo. Na ta način bi dobili klubi zdravljenih alkoholikov v delovnih organizaci-

jah odločilen pomen pri organizaciji protialkoholnega boja. Izkušnje pričajo, da brez kluba sploh ni mogoče doseči bistvenih premikov pri reševanju perečih problemov alkoholizma.

Če bi se alkoholiki zdravili v delovnih organizacijah, bi bilo lažje doseči ustrezno solidarnost in korektno vedenje sodelavcev do alkoholika, ki je začel abstinitirati in se zdraviti.

Gre predvsem za naslednje tri okoliščine:

– S humanega vidika bi morali v delovni skupini zdravljenja doseči, da v prvem letu abstinence na delovnem mestu ne pijejo vpricho bivšega alkoholika.

– Če se bivši alkoholik udeleži kakšne proslave v delovni organizaciji, kot je navada, da praktično vsi pijejo, bi se spodobilo, da sindikat zaprosi vsaj dva delavca, ki sta urejena in pijeta zelo malo, da se v času zakuske vsedeta ob bivšem alkoholiku in se vzdržita pitja alkoholnih pijač. Človeku namreč lahko pomagamo predvsem tako, da smo z njim solidarni.

– Znano je, da zdravljenega alkoholika v prvih mesecih abstinence zbadajo in žalijo njegovi sodelavci – alkoholiki. Zgodí se, da ga poskušajo spraviti k pitju tudi tako, da mu zamenjajo čašo soka s čašo vina, da mu v kavo nalijejo žganje itd. Takšni ekscesi so za bivšega alkoholika smrtno nevarni. Alkoholizem je smrtna bolezen, recidive alkoholizma pa znamo zdraviti samo v redkih primerih, zato bi bilo proti izzivalcem smiselno tudi disciplinsko ukrepati, kajti zapeljevanje bivšega alkoholika k pitju je podobno, kot bi nekoga silili, da popije tekočino s tifusnimi bacili. Enega in drugega izpostavljamu smrtni nevarnosti.

dr. JOŽE RAMOVŠ

Novoletno praznovanje v Ločni.

predstavitve in poslovni dogovori

Januarja je v Ljubljani sejem mode, na katerem vsako leto sodeluje tudi Labod. Sejem ni komercialnega značaja, pač pa je namenjen potrošnikom. Prav zato predstavlja Labod v Ljubljani na razstavnem prostoru in na modnih revijah modele, ki bodo v kratkem na tržišču. Hkrati s predstavitvijo naših artiklov pa potekajo na sejmu mode v Ljubljani tudi pogovori in izmenjave mnenj ter sklepanje dogovorov za poslovno leto z našimi poslovnimi partnerji. Eden od perečih problemov je vsekakor financiranje, saj nismo samo mi, proizvajalci, v likvidnostnih težavah, pač pa se z njimi srečuje tudi trgovina. Splošna tendenca dvigovanja obrestnih mer pa prinaša določen delež k omenjenim težavam.

Ob zaključku sejma bo letna konferenca trgovskih zastopnikov v naši delovni organizaciji. Na njej bo ocenjeno preteklo leto, dogovorili pa se bodo tudi za letni plan po posameznih programih.

Sejmu v Ljubljani sledi od tedna do štirinajst dni zaključevanje kolekcije širom po Jugoslaviji. Te dni potekajo najintenzivnejše priprave te kolekcije, ki bi morala biti — ob pričakovanju padca kupne moči — čim boljša.

Mini kuhinje v Panorami.

razglasna postaja v zali

Ob prenovitvi prostorov v Zali je bila ta temeljna organizacija bogatejša tudi za razglasno postajo. Električno napeljavo za to novo pridobitev so izpeljali hkrati s prenavljanjem proizvodnega prostora in tako jim že

nekaj mesecev razglasna postaja lepša in krajša delovni čas.

Nabavljena je bila tako zaradi potreb SLO kot tudi z namenom: olajšati in izboljšati interno obveščanje. Poleg tega pa delavke poslušajo vsako dopoldne tudi Val 202 in se ob prijetni glasbi sprostijo. Že v tem kratkem času ugotavljajo, da so proizvodni uspehi vse večji.

Torej velja graditi tudi na humanizaciji dela, na skrbi za lepše in prijetnejše delovne ure. Kot je že rečeno, pa jim bo razglasna postaja služila tudi za obveščanje, saj bodo prek mikrofona prebirali informativne biltene, napovedovali seje organov upravljanja, sklepe itd. Svoj program pa bo imela tudi za področje SLO. Prav za te potrebe pa bodo v kratkem nabavili v Zali tudi še kasetnik.

še nekaj prostih mest v panorami

Smo sredi zimske sezone in o čem naj bi pisali, če ne o naši Zelenici! Povabilu za čim več prijav za zimsko letovanje v našem domu Panorama na Ljubelju se je odzvalo več Labodovih delavcev in tako so naše kapacitete v prvem delu zimskih počitnic zasedene. Nekaj

prostih mest pa je še za čas, ko bodo imele počitnice šole iz Ljubljane in Maribora. Sicer moramo povedati, da je te dni Kompasov hotel na Ljubelju v celoti zaseden, saj je trenutno prav na Zelenici več prvorazrednih smučišč vseh težavnostnih stopenj, cene pa so zmerne. Prav zato bi bilo prav, da bi se Labodova športna društva in sindikalne organizacije prijavile v večjem številu, za kar bi seveda še naknadno zagotovili ležišča. Toda, kot že rečeno, trenutno so naše kapacitete polne, nekaj prostih mest je le še za čas drugega dela zimskih počitnic.

Še enkrat naj zapišemo, da je cena za prenočišče, dnevno bivanje v ogrevanih prostorih, možnosti kuhe ter popust za žičnico: 120 dinarjev za delavce Laboda in njihove sorodnike, za zunanje obiskovalce pa 150 dinarjev. Javni prevozi so na Ljubelj zagotovljeni tudi iz Tržiča.

Izvršni odbor Počitniške skupnosti Krško je na svoji zadnji seji spregovoril tudi o željah in potrebah gostov Panorame. Le-ti so pogosto poudarjali potrebo po postavitvi še ene manjše žičnice v bližini doma. V sedanjih gospodarskih situaciji te investicije ne bi mogli izpeljati, saj so sredstva za realizacijo te želje dokaj visoka (blizu 500.000 din). Seveda pa ostaja investicija za naslednje obdobje. Izvršni odbor je sprejel tudi sklep, da bo dom Panorama odprt najmanj od 5. januarja do 15. februarja, po tem datumu pa le v primeru, če bo pripravljenih vsaj 25 oseb, ker je nujno

V Zali so zadovoljni z lanskimi uspehi in pripravljeni na nova prizadevanja.

zagotoviti tudi rentabilnost doma. Prav zato bi bilo prav, da naše sindikalne organizacije in športna društva izkoristijo to priložnost in organizirajo izlete ali počitnice. Labod je pripravil terminski plan letovanja le do 15. februarja, za naprej pa smo naše kapacitete odstopili počitniški skupnosti, da razpolaga z njimi. Seveda pa bodo člani skupnosti, katere član je tudi Labod, imeli prednost tudi v preostalih terminih, toda za zagotovitev kapacitet se morate pravočasno prijaviti.

JOŽE MUHIČ

jutri bo prepozno...

Z razvojem in uporabo elektronke je medicina v svetu tako napredovala, da smo pri nas ostali že daleč na repu. Sodobne medicinske naprave so izredno drage, nam pa, zaradi pomanjkanja deviz in večletne procedure od naročila do nabave iz tujine, težko dostopne. Zgradili smo nove tovarne, bolnišnice in zdravstvene domove,

premalo denarja pa namenili za sodobno medicinsko opremo. Vendar bi se nam te investicije bogato obrestovale. Vsi želimo, da bi pri nas živeli krepki, zdravi ljudje, zato bi nam morala biti ohranitev zdravja važna prav toliko, kot doseženi uspehi v proizvodnji, ki jih brez tega ni moč doseči. Ogromno denarja porabimo za bolniške, dolgotrajne in boleče preiskave in operacije. Če bi ta sredstva porabili za sodoben način zdravljenja, bi nam ne bilo treba poslušati tolikokrat ponavljano diagnozo: „Vsaj pred letom ali pol leta bi morali pričeti zdravljenje. Sedaj je prepozno...!“

Leta 1976 je bil pri občinskem odboru Rdečega križa Novo mesto ustanovljen sklad za nabavo dragih medicinskih inštrumentov. V pravilniku piše, da so sredstva sklada namenjena za aparate, katerih ni moč nabaviti iz rednih sredstev zdravstvenih zavodov. Po vsej dolenski regiji, ožji in širši, so začeli zbirati denar in obveznice cestnega posojila. Ljudje nakazujejo na tekoči račun občinskega odbora RK Novo mesto številka 52100-678-80144, z navedbo „ZA SKLAD“ ali ga prinašajo osebno v spomin umrlim svojcem namesto cvetja, ob raznih jubilejih, za novoletne čestitke in podobnih prilikah. Do sedaj je bilo iz sklada porabljenih že 1.367.000 dinarjev, na razpolago pa imamo še 1.850.000 din z obveznicami. Zdravstvene ustanove so sklenile, da bodo vsi letos nabavljeni aparati dani v

uporabo splošni bolnici v Novem mestu, kjer bodo najbolj koristili bolnikom vse Dolenske.

V preteklih letih je bilo nabavljeno osem aparatov, od katerih jih sedem že dalj časa uspešno deluje. Laborantka v bolnici mi je z veseljem pripovedovala, kako danes z lahkoto in mimogrede s Coulter Counterjem prešteva krvna telesa. Prej so jih ob mikroskopi močno bolele oči. Za preiskavo glave pri poškodbah in tumorjih imamo Echo encefalograf, na oddelku za dializo ledvic dve posteljni tehtnici, na ginekologiji Kardiotokograf in Babyderm posteljico. Z njeno uporabo so rešili že mnogo novorojenčkov.

Iz sklada so bili nabavljeni še drugi aparati, med njimi tudi plinski sterilizator za sterilizacijo nekaterih naprav iz umetnih mas. S takim postopkom jih lahko večkrat uporabljamo. Do danes bolnica zanj še nima uporabnega dovoljenja, ker inšpekcije najdejo vedno kaj novega. Priprave morajo pošiljati na sterilizacijo v Ljubljano, kar povečuje stroške, domači aparat pa brez koristi zastareva. Mar bo potrebno posredovanje upravnega odbora sklada...?

Na carini so zopet trije aparati, poleg teh so nadaljni trije naročeni, eden pa tudi že plačan. Poleg aparatov za oddelek za bolezni nosa, ušes in grla in za ginekologijo bomo dobili tudi gastroskop za optično opazovanje želodčne sluznice ter stroj za pomivanje steklenine.

Omenila sem že, da traja od naročila do prevzema medicinskih aparatov lahko več let, saj so vsi iz uvoza in za devize. Jugoslovanski trg je namreč premajhen, da bi se splačalo razvijati lastno proizvodnjo s tako drago tehnologijo. Posamezni aparati stanejo več milijonov (novih) dinarjev, npr. ultra zvok za trebušne preiskave.

Začeti moramo razmišljati tudi o nabavi TOMOGRAFA, novejšega dosežka v sodobni medicini, ki je kombinacija rentgenske in računalniške tehnike. Izumiteljema so za to podelili celo Nobelovi nagradi. Tkiva v različnih delih telesa vsrkavajo rentgenske žarke, ki iz rentgenske cevi izhajajo v različne smeri. Nastale razlike v vsrkavanju zaznajo posebni detektorji na drugi strani tomografa telesa. K temu se navezujejo še aparati za zajemanje in predvajanje slik. Bolnikom so sedaj prihranjene mučnine in nevarne preiskave za odkrivanje možganskih novotvorb, morebitnih strdkov, starostnih sprememb ter prirojenih defektov v glavi. S tomografijo ločujejo tudi možgansko kap, povzročeno s krvavitvijo ali trombozo. Obe sicer dajeta enake znake obolenja, način zdravljenja pa je različen.

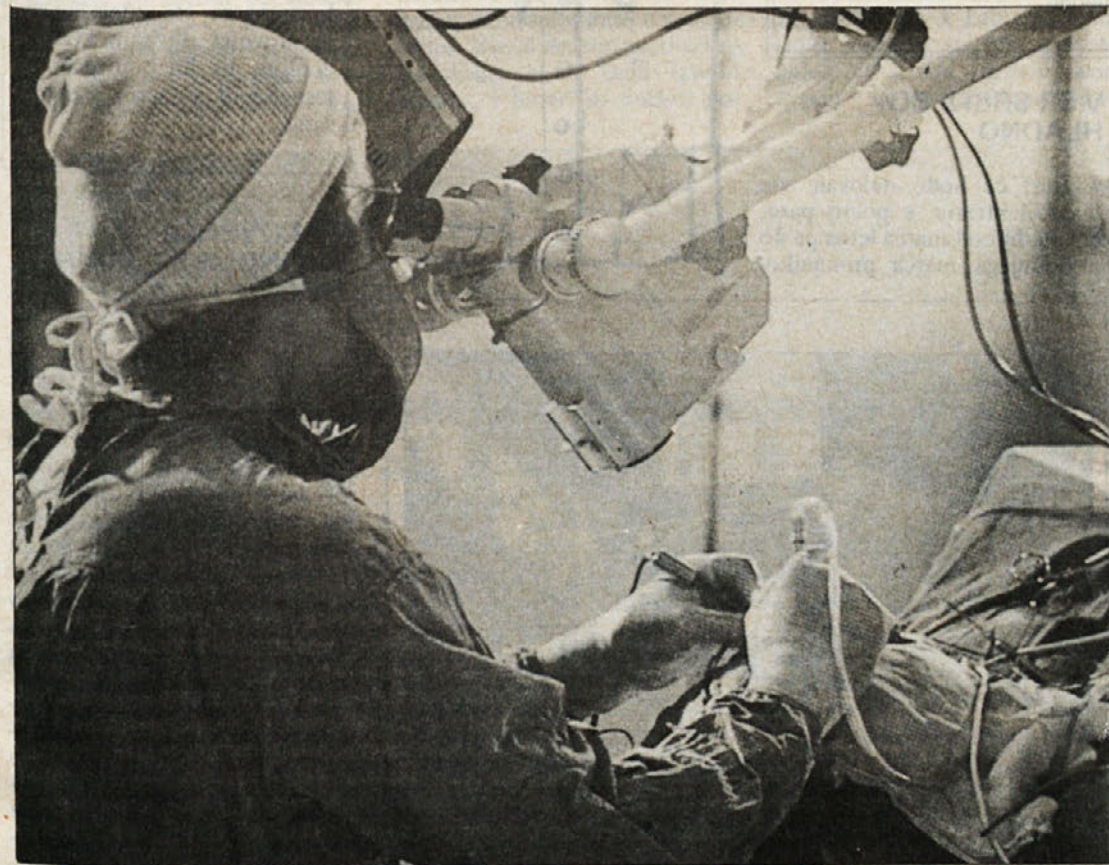
Tomograf z vsemi aparati je res sila draga naprava, vendar je že eno samo rešeno človeško življenje neprecenljive vrednosti. Resnica pa je tudi, da danes bolniki vse predolgo odlašajo z obiskom pri zdravnikih. Boje se dolgega čakanja bolečih preiskav. Včasih morajo po večmesečnem čakanju celo v Ljubljano. Vse to zelo podraži zdravljenje in ga često zavleče do končnega: PREPOZNO!

Na zadnji seji upravnega odbora sklada je bilo sklenjeno, da je treba z njegovim dosedanjim delom in bodočimi načrti seznaniti vse družbenopolitične in gospodarske dejavnike v sredstvih javnega obveščanja ter jih pozvati na skupno iskanje še drugih načinov zbiranja denarja.

DELA VCI! KMETJE! OBČANI!

Vam so namenjeni ti aparati. Združimo naše moči in sredstva! Ne samo s prostovoljnimi prispevki in namesto vencev, temveč s solidarnostnimi akcijami pri družbeno koristnem delu v tovarnah, na zemlji in doma. Pomagajmo zdravstvu, vrnimo čimprej ozdravljene na svoja delovna mesta in svojim družinam!

MARICA DRNOVŠEK-TRELČ

Na srečanjih upokojujencev nikoli ne zmanjka dobre volje in prijetnega počutja.

utrip s srečanja upokojujencev

Ob koncu leta so bila organizirana tudi srečanja upokojujencev. V novomeškem delu Laboda je tako srečanje že kar tradicionalno. Med dobro voljo, pesmijo in plesom se vedno znova najde še kakšno presenečenje. Tako smo letos „odkrili“ tudi pesniško žilico naše dolgoletne upokojujenke, tov. Francke Knafeljc. Tudi za glasilo je povedala svojo pesem, v kateri je v drugi kitici vključila tudi stihe, ki jih je nekoč davno slišala in ki jih še do danes ni mogla pozabiti:

*Spomin nazaj iz naših mladih let,
takrat vse lepši bil je svet.
Na ustih naših bila je pesem,
bil je smeh,
sedaj nam večkrat solza je v očeh.*

*Živeli smo nekoč, zares živeli.
In še enkrat tako živeti bi želeli,
če bi vrnila se mladost,
če bi vrnilo se z mladostjo zdravje,
če bi se poslovila sleherni bridkost
in bi veselje, mir slavila zmagovalavje.*

*Ah ta globoka naša želja, sanja . . .
pomlad le jesen življenja nam oznanja.*

tele- fonska centrala

V novoletni številki Laboda smo se „pohecali“ iz telefonske centrale v TIP-TOP. Toda ta iskrica je veljala „za nazaj“, saj je sedaj že vse nared za novo telefonsko centralo. Polovico stroškov krije tozdi TIP-TOP, drugo polovico pa tozdi Commerce. Dobavitelj zagotavlja, da bomo v najkrajšem času že bogatejši za to pridobitev in ne bo več zapetljajev.

Hkrati s to investicijo pa so se v ljubljanskem delu Laboda dogovorili tudi za nakup žigosne ure, s katero bo evidentiran čas prihodov in odhodov.

V SR SRBIJI BO HLADNO

Tudi če bodo delovale vse termoelektrarne s polno paro, bo v Srbiji od marca letos pa do prihodnjega marca primanjko-

valo od 33 do 168 milijonov kWh električne energije. Tako predvidevajo srbski strokovnjaki za energetiko in s strahom poslušajo poročila, da si zaradi pomanjkanja premoga in gorilnega olja vse več občanov nabavlja termoakumulacijske peči, kar bo ob prihodu prvega mraza še bolj obremenilo električno omrežje. Vse predolgo je prevladovalo mnenje, da so bile s pričetkom obratovanja Djerdapa odstranjene vse pregrade za električno porabo. Sedaj pa ugotavljajo, da bi s sedanjo rastjo porabe električne energije morali spustiti v pogon nov Djerdap vsakih štirinajst mesecev. V Jugoslaviji proizvedemo 60 milijard kWh na leto, od tega pa porabi SR Srbija kar eno tretjino.

jasli

V novem stanovanjskem naselju ob Cesti herojev v Novem mestu bodo marca uradno odprli enoto VVZ – jasli za najmlajše. Ker imajo pri zaključnih delih še nekaj težav z opremo, vodstvo vrtca in otroška skupnost še ne vesta, kdaj bodo lahko sprejeli prve malčke. Prijav je bilo zelo veliko, zato je komisija upoštevala samo lanske letošnje prijave za otroke rojene 1980 in 1981. Od naših sodelavcev je bilo sprejetih šest otrok.

štipendisti

Kadrovsko-socialna služba predvideva v mesecu februarju sestanek s štipendisti. Le-ti naj bi se srečali v vseh temeljnih organizacijah. Da bi bili izmenjava mnenj in pogovori o šolanju ter o delovni organizaciji oz. tozdi čim izčrpnjši, naj bi se hkrati sestali tudi vsi, ki študirajo ob delu. Taka izmenjava mnenj bo gotovo koristna za vse udeležence, strokovnim službam in študentom pa bo pomagala k tesnejšemu stiku in sodelovanju.

V SLOVENIJI 244 INDUSTRIJSKIH TIROV

Čedalje bolj postaja jasno, da je z energetskega in ekološkega vidika promet blaga z železnico veliko bolj gospodaren, kot pa promet po cestah. Medtem, ko smo v prejšnjih desetletjih v Sloveniji na veliko ukinjali industrijske tire in se zanašali le na cestni promet, pa je po letu 1980 prišlo do preobrata in število skupne dolžine industrijskih tirov se zopet večja. Sedaj imamo 244 industrijskih tirov v skupni dolžini 349 km. Po njih letno prevozimo 14,2 milijona ton blaga ali 66 odstotkov blaga, ki ga je v Slovenijo in Istro pripeljala železnica. 37 delovnih organizacij v Sloveniji ima na industrijskih tirih celo lastne lokomotive.

Zlata plaketa, ki jo je naši delovni organizaciji poklonil kolektiv Jugotekstil – impex ob svoji tridesetletnici.